

CUM A REFĂCUT MITROPOLITUL ANTONIE MĂNĂSTIREA BRÂNCOVEANU

Incinta vechii ctitorii a lui Constantin Brâncoveanu a fost refăcută în perioada 1985-1989 FOTO: Ilarion Țiu

În vreme ce în ultimii ani ai comunismului în București se demolau biserici, iar în cel mai bun caz erau translate și ascunse după blocuri, Mitropolitul Antonie Plămădeală al Transilvaniei reușea în 1985-1989 să refacă incinta Mănăstirii seculare de la Sâmbăta de Sus, vechea ctitorie a lui Constantin Brâncoveanu.

Este surprinzător că a început și a dus la bun sfârșit un asemenea demers, cu toate că avusese și înainte de aceasta realizări gospodărești notabile pe unde fusese așezat în ranguri ecleziaste. Ca episcop al Buzăului și Vrancei, vlădica Antonie a restaurat clădirile episcopale și seminarul din Buzău, a dispus restaurarea a peste 15 biserici-monument din eparchia sa, apoi, ca Arhiepiscop al Sibului și Mitropolit al Transilvaniei, Crișanei și Maramureșului, a construit o clădire nouă la Schitul Păltiniș, unde a permis apoi să fie înmormântat filosoful Constantin Noica, un bun prieten al său, la îngroparea căruia, în 1987, a ținut singura cuvântare.

„Se aprobă!” construirea unui depozit de patrimoniu

Ajuns în scaunul de la Sibiu în 1982, Mitropolitul Antonie a așteptat numai un prilej bun pentru a pune în aplicare mai vechea sa dorință de a reface ctitoria lui Brâncoveanu-Vodă, unde se formase spiritul la începuturile sale călugărești, în vremea părintelui Arsenie Boca, în 1946. Ocazia așteptată s-a ivit când, deplasat la București cu treburi administrative, a fost invitat de Patriarhul Justin să asiste împreună la mutarea pe șine a Bisericii Olari.

Într-un amplu interviu acordat lui Carmen Dumitriu și lui Dragoș Șeuleanu (publicat în cartea „Amintirile Mitropolitului Antonie Plămădeală”), ierarhul a povestit: „Acolo (la Olari - n.r.) m-am întâlnit cu președintele Consiliului de Cultură, care era șef la Casa Scînteii, dar era cu rang de ministru, de profesie muncitor, era tipograf. El s-a prezen-

tat: «Sunt ministrul cutare, lucrez la Casa Scînteii...». El conducea Cultura! Era chiar mai mare decât Tamara Dobrin și chiar mai mare decât Suzânica Gădea. Atunci eu, profitând că Justin și cu cei care mai erau de la Patriarhie, vreun consilier, se uitau la roțile alea pe care era pusă biserica, l-am luat deoparte și i-am spus: «Domnule ministru, eu sunt Mitropolitul Ardealului, uite ce e, vreau să vă spun un lucru de taină, vreau să refac Mănăstirea Sâmbăta». Deci eram înainte de '85. (Biserica Olari s-a translat în două etape, la 22 septembrie 1982 și la 5 decembrie 1983. Este posibil ca întâlnirea să fi fost în ultima etapă - n.r.). «Vreau să refac Mănăstirea Sâmbăta, ctitoria lui Brâncoveanu, din care nu a mai rămas decât o bisericuță. Încolo e iarbă. Eu aș vrea să refac această mănăstire în stil brâncovenesc, să fie un mare monument de cultură și de spiritualitate a întregului Ardeal și chiar a Țării Românești. Știu că dumneavoastră sunteți cel mai mare și că o autorizație pentru a astfel de lucrare ar trebui să aibă aprobarea dumne-

voastră. Mi-ați putea aproba?». El a stat puțin, s-a gândit, s-a uitat la mine și, a zis: «Părinte, știi ce, eu peste șase luni mă pensioneiez, nu-mi pasă dacă o să mă pensioneiez peste trei sau peste una, mâine să am hârtia!». I-am făcut hârtia, fiind încă în București. A doua zi am trimis-o printr-un curier să i-o dea lui. Era scris: «Domnule ministru, vă rog să fiți de acord să încep niște lucrări de reparații la Mănăstirea Brâncoveanu, Sâmbăta de Sus, fostul județ Făgăraș, unde să pot aduna elemente de patrimoniu din județul Făgăraș». Atât, așa mi-a spus el s-o fac. El pune data și scrie: «Da, se aprobă!». Dă hârtia la cancelarie, i se face pe loc un răspuns și, când a venit curierul meu, a venit cu răspunsul: «Se aprobă lucrări de restaurare la fosta Mănăstire Sâmbăta, unde Mitropolia urmează să organizeze un depozit de patrimoniu din jurul ei, din părțile Făgărașului». Pe baza acestei hârtii am făcut eu Sâmbăta. Fără acest om nu puteam face Sâmbăta. (...)

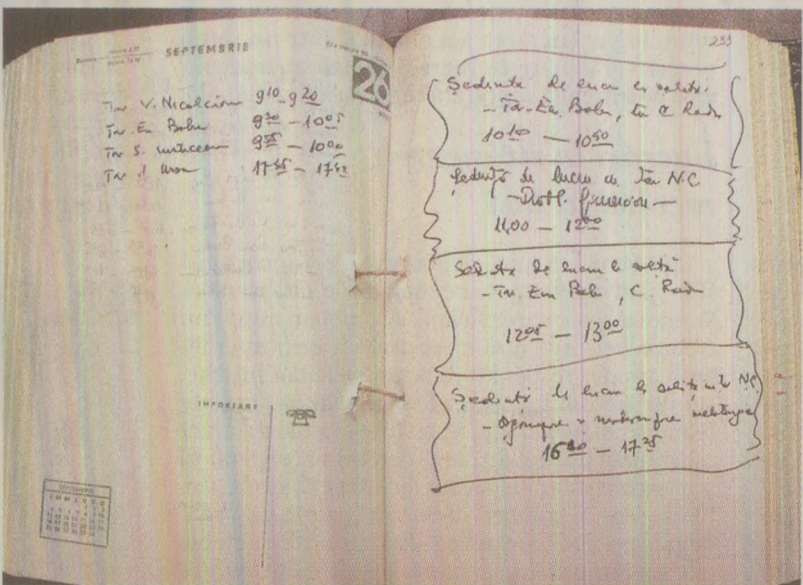
(Continuare în pag. a II-a)

Agenda Elenei Ceaușescu

Între orele 9 și 10, Elena Ceaușescu i-a primit pe „oamenii casei” - Nicolciou, Bobu și Curticeanu.

Apoi au început ședințele. Patru într-o singură zi! Prima dintre ele - în „troika” de cadre (cu Bobu și Constantin Radu) la sală și ținut peste jumătate de ceas. A intrerupt-o pentru a merge, după o pauză scurtă de zece minute, la ședința de lucru prezidată de Nicolae Ceaușescu cu tema probleme financiare (orele 11:00-12:00).

A reluat, într-o a doua repriză, ședința cu cadriștii ei (12:05-13:00). Dacă Radu era mai nou introdus în chestiuni de cadre, Emil Bobu avusese probabil acces și la dosarele soților Ceaușescu. Știa atunci că nici măcar dosarul secretarului general nu era „curat”. În dosarul de cadre, întocmit în februarie 1945, apare menționat că tatăl Andruță făcuse politica liberală. Iar

fratele, celălalt Nicolae (zis Nicu în 1945, iar mai târziu când ajunge comandantul școlii de Securitate de la Băneasa, Nicolae-Andruță)

avusese simpatii legionare. Nașul de botez al lui Ceaușescu ajunsese mai târziu legionar. Muncitor la Malaxa, își spusese Stănilă Scor-

nicești. În reeducarea de la Aiud, foști capi ai mișcării legionare au vorbit și despre rugăciunile nevestei lui Stănilă Scornicești pentru fiul Ceaușescu, punându-l în încredință pe comandantul închisorii.

După-amiază, ședința prezidată de Nicolae Ceaușescu pe tema organizării și modernizării metalurgiei a început la 16:30 și a sfârșit la 17:25. Că metalurgia și celalalte ramuri industriale trebuiau modernizate, „indica” și Ceaușescu. Și-o închipuia însă în stilul „marelui salt înainte” lansat de Mao: operă a colectivului de inventatori și inovatori din întreprinderi, fără importuri de tehnologie ori materii prime. Cadru, „potrivit” li se crease de către Ceaușescu prin Festivalul „Cântarea României”!

După ultima ședință, la Cabinetul 2 a fost pentru câteva minute și Ion Ursu (orele 17:35-17:42). Lavinia BETEA

JURNALUL ZILEI

Convorbiri comerciale româno-iraniene

S-a încheiat vizita la Teheran (Iran) a lui Ioan Ungur, ministrul Comerțului exterior și cooperării economice internaționale, și-a încheiat vizita de lucru în Iran. La Ambasada Germaniei Democrate de la București a avut loc o conferință de presă cu ocazia împlinirii a 40 de ani de la fondarea acestui stat. La Universitatea din Iași s-a prezentat o comunicare legată de aniversarea a 200 de ani de la Revoluția franceză.

Zangeani, vicepreședinte-șef al Organizației pentru plan și buget din republica islamică. De asemenea, demnitarul de la București s-a întâlnit și cu miniștrii Comerțului, Agriculturii și Industriilor grele, precum și cu guvernatorul Băncii Centrale a Iranului.

(Continuare în pag. a II-a)

STUDENȚI „LA MUNCILE PATRIOTICE”

SALA DE LECTURĂ

În timpul regimului comunist, până în 1989, studenții începeau anul universitar cu un stagiu de două săptămâni de „muncă patriotică”, fiind puși să lucreze la strânsul recoltei, în condiții de transport, cazare și masă sub orice critică. Anul universitar începea la 15 septembrie. Astfel, toți studenții erau deja prezenți în facultăți și puteau fi duși în număr cât mai mare la începutul lunii octombrie, „munci”. Așa numeau tinerii acest stagiu de lucru în agricultură. „Muncile” durau două săptămâni și nu erau plătite, astfel încât obligativitatea participării la această activitate extrașcolară era o exploatare pe față.

Munca patriotică

Inițial, munca neplătită a fost numită „muncă voluntară”, dar, cum nimeni nu participa benevol și lucrul nu era plătit, comuniștii au numit-o ulterior „muncă patriotică”. Prin acest nume nou dat exploatarea comuniste, activiștii „împușcau doi iepuri”: pe de o parte, aveau justificare pentru neplata muncii prestate, iar pe de altă parte, se asigurau că nimeni nu îndrăznește să refuze participarea pentru a nu risca să fie acuzat de lipsă de patriotism, cu urmările politice și legale de rigoare. În cel mai fericit caz, absența de la „munci” ducea, după caz, la scăderea

notei la purtare, picarea la un examen, „tăierea” de la prime, de la mărirea salariului, de la promovări, de la bilete de odihnă și tratament până la criticarea deschisă în ședințele de pionieri, UTC (Uniunea Tineretului Comunist), sindicat și partid (comunist), putând culmina cu excluderea din respectiva organizație a aceluia care erau membri.

Exploatare și umilire

Regimul folosea munca patriotică atât în agricultură, cât și pe „șantierul patriei”, ori la curățenia orașului.

(Continuare în pag. a II-a)

CALENDAR

26 septembrie (marți)

Soarele a răsărit la 7:07, a apus la 19:06
Luna a răsărit la 3:24 a apus la 17:40
Sărbătoare creștină: Adormirea Sf. Apostol și Evanghelist Ioan; Sf. Muceniță Hira

S-a întâmplat la

26 septembrie 1989

● La Praga s-au desfășurat convorbiri între Milos Jakes, secretar general al CC al PC din Cehoslovacia, și Mieczyslaw prim-secretar al CC al Partidului Muncitoresc Unit Polonez. Au fost examinate probleme ale dezvoltării în continuare a colaborării dintre cele două partide și aspecte actuale ale vieții politice internaționale - relatează agenția CTK.

● În localitatea vest-germană Sankelmark, din landul Schleswig-Holstein, s-a desfășurat un congres internațional al țărilor riverane Mării Baltice, informează agenția DPA. Oamenii de știință din RDG, URSS, Polonia, Danemarca și RFG au examinat o serie de aspecte legate de protecția mediului acvatic al Mării Baltice și au elaborat măsuri vizând eliminarea pericolului poluării apelor acestei mări.

● În cadrul vizitei întreprinse în Statele Unite, ministrul de Externe al URSS, Eduard Șevardnadze, a examinat împreună cu secretarul de stat al SUA, James Baker, întreaga gamă a relațiilor sovieto-americane - se arată în declarația comună dată publicității. Au fost abordate, printre altele, complexul de probleme privind controlul armamentelor și dezarmarea, aspecte regionale și relațiile bilaterale. Roxana VINTILĂ

JURNALE PERSONALE

26 SEPTEMBRIE

Mihai Dinu Gheorghiu, sosit cu soția, va rămâne de data asta la Paris. Liviu Cămpănuș ar fi deja la Roma, în drum spre Statele Unite. Au început să le dea drumul?

Monica Lovinescu, Prag. Unde scurte V, București, Humanitas, 1995, p. 215

Îl vizitez de la o vreme cât pot de des pe bunul, la ora actuală bietul meu amic, Hrandt Avakian, pictorul cu sufletul de aur. După o intervenție chirurgicală cu diagnostic de prostată, doctorul a constatat că e și cancer, drept care, după o vreme, i-au dat drumul acasă.

(Continuare în pag. a II-a)

JURNALUL OMULUI SIMPLU

Ceaușescu, întors cu fața la perete

Antonio Momoc este lector doctor la Facultatea de Jurnalism și Științele Comunicării din cadrul Universității București. În 1989 era în clasa a VI-a B și avea 12 ani. „Distracția principală a mea și a colegilor de la Școala 58 din București era să rămânem după ore să ne prefacem cum cântam la un „pian” pe care îl desenase un coleg pe ultima bancă din clasă. Tatăl băiatului care desenase pianul cânta într-o fanfară militară și colegul nostru știa chitară și pian. El era sufletul tuturor petrecerilor. Își cânta chitara și pe Stadionul «23 August», actual «11a Noiembrie» la repetițiile la care noi, pionierii, eram instruiți înaintea zilelor de sărbătoare (de 1 mai sau de 23 August) să facem litere din corpurile noastre.

La 15 septembrie, după deschiderea noului an școlar, după ce am făcut careul, după discursul mobilizator al directorului și după cântarea imnului de stat, ne-au dat drumul mai devreme de la ore. Eu și alți trei colegi am rămas în clasă, la distracția noastră preferată: cântatul la pianul desenat pe bancă. Colegul muzician nu și putea aduce chitara la școală, pentru că i-o puteau confisca tovarășii învățători. În timp ce cântărețul se prefăcea că apasă pe clapele desenate pe ultima bancă, colegii mei, purtați de cântecele patriotice îngânate, s-au urcat pe catedră, la cele două tablouri de pe perețele din fața clasei.

(Continuare în pag. a II-a)

Mitropolitul Antonie Plămădeală al Transilvaniei a primit aprobare pentru construirea unui depozit de patrimoniu, construind însă, în locul acestuia, o mănăstire cu biserică și toate cele necesare unui impozant lăcaș de cult

CUM A REFĂCUT MITROPOLITUL ANTONIE MĂNĂSTIREA BRÂNCOVEANU

(Urmare din pag. 1)

Eu cunoșteam Sâmbăta din '46. A fost un fel de recunoștință a formării mele care a început aici, la mănăstire, pe vremea părintelui Arsenie Boca. Atunci când mi-a venit momentul potrivit, sigur că am încercat și, iată, am și reușit să refac mănăstirea, cum probabil n-a fost nici la început. N-am găsit urme deloc. Am construit conspirativ, să zicem. În loc să facem niște depozite pentru patrimoniu, iată ce am făcut: o mănăstire cu biserică, cu sală de mese, cu bucătărie, cu palat brâncovenesc și cu chilii, cu tot ce-i trebuia ca să fie mănăstire. Ne-am sfătuit atunci cu mari personalități, respectiv cu arhitectul Nicolae Diaconu, cu profesorul Răzvan Theodorescu, cu care m-am consultat în probleme de istorie și artă bisericească, cu domnul inginer Țițaru și cu alții. Toți am lucrat sub regim de conspirație, în sensul că oricine ar fi întrebat de afară ce facem spuneam: «Facem un depozit de patrimoniu». Iar între noi vorbeam cum să facem o mănăstire funcțională».

Ce spuneau ceilalți ierarhi și oameni din biserică, apropiații Mitropolitului, despre îndrăznețul proiect? Ierarhul a răspuns: „Spuneau că-s trăsnit, cum de îndrăznesc să încep așa ceva și fără să am bani. Totul am făcut cu banii Mitropoliei, cu bani pe care i-am strâns leu cu leu, inclusiv banii din vreo 20 de cărți ale mele. Ban cu ban. Și fără ajutorul nimănui! Dacă ați văzut cumva afară niște liste cu donatori, aceia sunt donatori după 1993, când mănăstirea era gata, și cu banii acela am să fac eu Academia de alături”. Mitropolitul a mai spus că nu a făcut niciodată o colectă, nu a cerut bani anume de la nici un credincios, dar toți banii de la slujbele mănăstirii se duceau în materialele de construcție.

„Am cărat cărămidă și ciment cu tractorul”

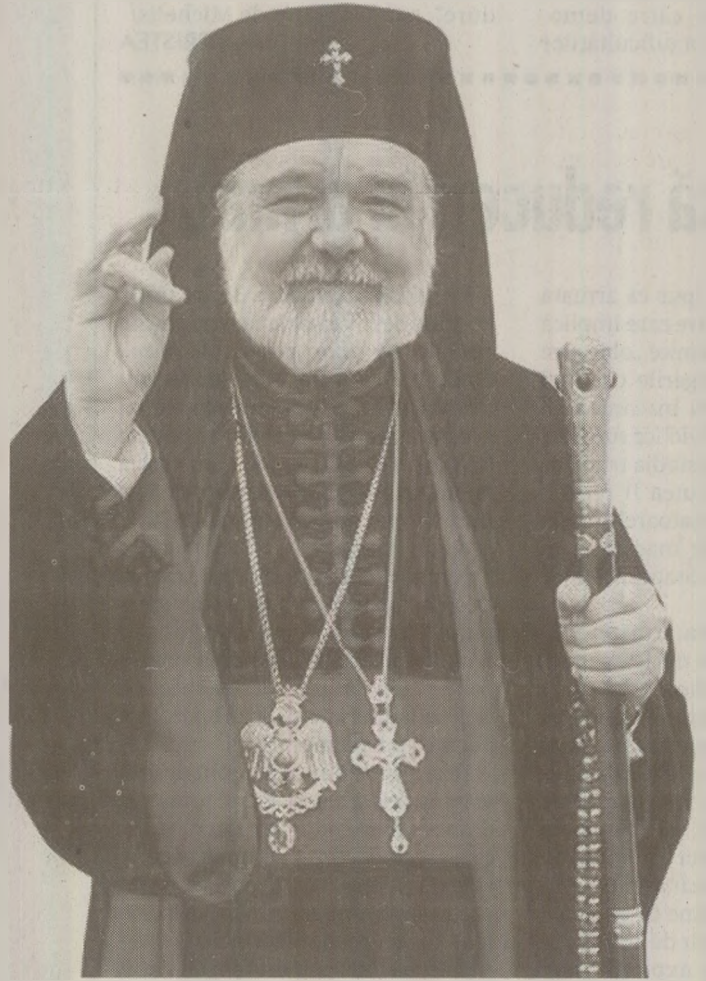
Pe vremea aceea, la Mănăstirea Sâmbăta erau în jur de 20 de călugări, iar starețul de atunci, arhimandritul Veniamin Tohăneanu, alături de economul de atunci al mănăstirii, arhimandritul Ilarion Urs, i-au acordat tot ajutorul și au muncit cot la cot cu muncitorii.

Părintele Ilarion Urs, numit între timp stareț, ne-a povestit cum s-au derulat lucrările la construirea impunătorului ansamblu brâncovenesc:

„Eu aveam 28 de ani când am venit în mănăstire, în 1983. Când am venit aici, era numai o bisericuță într-o poiană, înconjurată de un gard viu și câteva chilii. Nu știam exact ce se întâmplă când au apărut în curte un excavator și un buldozer, pe urmă un inginer și vreo 20-30 de muncitori. În primul an s-a făcut parterul clădirilor. Devizul s-a făcut în contul unui depozit pentru icoane vechi care ar fi urmat să fie depozitate și păstrate în mod corespunzător, altfel nu ar fi primit nimeni vreo aprobare pentru așa ceva. Devizul a trebuit făcut pentru o lucrare cu valoare sub 5 milioane de lei, altfel am fi avut nevoie de semnătura Cabinetelor 1 și 2. În 1985 au mai venit doi ingineri și la un moment dat erau 100 de muncitori, îi adusesse IPS Antonie ca să lucreze mai repede, avea impresia că lucrul merge prea încet. S-a construit pentru ei o sală de mese mai mare și o bucătărie pe măsură ca să aibă unde mânca.

Am lucrat mult atunci, toți călugării eram angrenați direct la muncă. Eu conduceam tractorul până la gara din Voila, unde veneau cărămidă și cimentul. Vreo doi ani am condus așa fără să fi avut permis și îmi era teamă, dar nu m-a oprit nimeni niciodată. La un moment dat, a venit un zvon că se va construi o centrală nucleară în zonă și că va sosi Nicolae Ceaușescu într-un elicopter. De teamă să nu vadă materialele de construcție din curtea mănăstirii, pentru că era multă cărămidă, am chemat oameni din cartierul țigănesc al satului și împreună am așezat cărămidă și am acoperit-o să nu fie văzută de sus. De două ori a venit în inspecție Ion Radu, prim-secretarul județului Brașov, care a vrut să vadă ce facem noi acolo. A intrat pe poartă și ne-a cerut să oprim lucrul, ne-a cerut devizul, proiectul, dar cel pe care l-a luat la întrebări era șoferul unei basculante. Curajos, omul i-a zis: «Dar dumneavoastră cine sunteți să cereți să oprim lucrul?». I-a răspuns cu o întrebare: «Dar dumneata cine ești?». «Șoferul!», i-a spus acela... și Radu, care era foarte dur, și-a pus oamenii să măsoare temelile și fundațiile, să vadă dacă nu am depășit cumva ce era în documente. Dar eram corecți și ne-a lăsat în pace. Bineînțeles, la noi în documente scria «depozit de icoane», «cameră de tratat icoane vechi» și așa mai departe.

Altarul paraclisului de la etaj avea zid în loc de iconostas. Dacă venea cineva să controleze să nu vadă că acolo se construia un paraclis, ci să creadă că face parte din complexul muzeal. Zidul

s-a înlăturat în 1990, după căderea comunismului. Atunci, în decembrie 1989, au venit oamenii de prin sat, spunându-ne că vor să vadă și ei unde avem bucărele. Ziceau că știu ei că avem un tunel pe care și l-a făcut Ceaușescu aici, la mănăstire! Le răspundeam în glumă: Da, este un tunel care ajunge până la București! Ei credeau așa, pentru că mulți din cei care munciseră la trapeză au văzut ce lucrare temeinică am făcut, a trebuit să punem 40 de tone de fier, plus betonul turnat și tabla groasă. A trebuit să fim precauți, deoarece lacul este mai sus decât clădirile din incintă și le-ar fi inundat. Ne-am descurcat atunci cum am putut, pe devizul nostru scria că lucrările se execută prin săpătură manuală, nu aveam dreptul legal la macarale și excavatoare. Toate utilajele și mașinile cu care am lucrat au fost împrumutate prin bunăvoința unor oameni de pe santierule din jurul nostru. Ajutor am avut de la hidrocentralele de la Voila și Olteț, macaralele lor ne descărcau cărămidă și cimentul venite de la Jimbolia. Și șantierul de construcții din Făgăraș ne-a ajutat mult. Coloanele din piatră erau sculptate la Sighet, acolo unde se făceau și cele de la Casa Poporului. Odată, un inspector de șantier a văzut acolo o cruce pe o coloană și s-a tot sucit pe lângă ea, dar n-a îndrăznit să întrebe ce caută crucele pe coloanele lui Ceaușescu. Nouă ne-a povestit omul care lucra acolo și pentru noi. Cam așa s-a întâmplat că noi am putut să construim aici ceva monumental în vremea aceea potrivnică bisericii”.

Sfințită de doi patriarhi și un mitropolit

Anul 1989 a găsit Mănăstirea Brâncoveanu aproape gata. Lucrările ajunseseră până sub acoperiș. Mai erau de realizat finisajele și detaliile, care au fost cu totul gata în 1993, 15 august. De sărbătoarea Adormirii Maicii Domnului, a avut loc marea sfințire cu participare înaltă: Patriarhul Ecumenic al Constantinopolului Bartolomeos I, Patriarhul Teoctist și, bineînțeles, Mitropolitul Antonie. Cine merge astăzi la Mănăstirea Brâncoveanu de la Sâmbăta de Sus se bucură de existența unui ansamblu brâncovenesc de toată splendoarea, cum probabil nici în planurile lui Constantin Brâncoveanu nu a existat. Pentru aceasta, istoria îl va reține pe Mitropolitul Antonie drept cel de-al treilea ctitor al mănăstirii de la poalele Munților Făgăraș, după domnitorul Brâncoveanu și Mitropolitul Nicolae Bălan, care a refăcut biserica dărmată în 1875 de trupele generalului Bucov, Daniela CĂRLEA-ȘONTICĂ

DIN ARHIVA CC AL PCR

Preotul Pavel Zuzu i-a scris Elenei Ceaușescu, cerând să fie promovată

Subsemnatul Preot Pavel Zuzu, din București Piața Națiunile Unite nr. 3-5 Sectorul 4, Bloc C, Sc. A, etaj 1 apart. 5 tel. 15.46.70, preot slujitor la Biserica „Domnița Balașa”, prezint în cele ce urmează în mod succint viața și activitatea mea:

Slujesc la Biserica „Domnița Balașa” de 27 ani. De la 1 mai 1962 până la 7 ianuarie 1968 ca Arhidiacon, iar de la 7 ianuarie 1968 ca preot-duhovnic până în prezent. Aici, concomitent cu munca de cleric, am împlinit, din dragoste și benevol, fără nici o remunerație, funcția de secretar-contabil, casier și președinte al Comitetului de Pangar.

Date personale studii. M-am născut la 23 octombrie 1923 în Comuna Vorona, Județul Botoșani, din părinții Constantin – moldovean și Evdochia – bucovineancă, țărani mijlocași, în prezent decedați.

Am absolvit școala primară în satul natal în anul 1935.

Am absolvit cursurile Seminarului Teologic „Veniamin Costache” din Iași în anul 1943, fiind clasificat al IV-lea din 22 candidați.

Sunt absolvent al Seminarului Pedagogic din Iași din 1937.

Împ de doi ani am frecventat cursurile Facultății de Litere și Filozofie din Iași, pe care le-am întrerupt din lipsa mijloacelor materiale.

Am absolvit cursurile de Îndrumare Misionară, organizate de Institutul Teologic din București, la Curtea de Argeș, în luna octombrie 1964, pentru definitivarea

și promovarea în cler, obținând media generală 10,00, calificativul „Exceptional”, primul din cei 200 de preoți cursanți.

Limbi străine: În școală am învățat să scriu, să citesc și în parte să și conversez, limbile: franceză, germană, greacă latină și ebraică. Din toate acestea mi-am însușit mai mult limbile franceză și germană, cu care mă pot descurca ușor și cărora le acord interes permanent, pentru a le învăța cât mai bine. În anul 1975, am stat o lună în Republica Democrată Germană. În anul 1978, am stat o lună în Olanda, Belgia, Franța. Iar în anul 1980, de asemenea, am stat în Franța, Belgia, Olanda și Republica Federală Germania. Trăind și muncind corect, permanent am împlinit armonic, cu mult tact și discernământ, rugăciunea cu munca, meditația cu activitatea practică, teologia cu viața, idealul cu realitatea. Aventura mi-a fost străină și o disprețuiesc. Așa, am ajuns să cunosc îndeaproape problemele bisericești – interne și externe –, posibilitățile de acțiune pozitivă ale Bisericii în contemporaneitate, orientările din viața Bisericii, precum și lipsurile existente în această privință.

Figurez pe lista alcătuită de Sfântul Sinod al Bisericii Ortodoxe Române și înaintată Departamentului Cultelor ca persoană indicată a fi promovată în ierarhia superioară bisericească.

În încheierea memoriului meu, vin cu marea rugămintă de a mă ajuta și sprijini

pentru a putea ocupa postul vacant de Mitropolit al Moldovei și Sucevei din Iași.

Preot Ieonon Stavrilofor
Pavel Zuzu
Biserica „Domnița Balașa”

Recent, Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române, Teoctist Arapasu, a primit în audiență – la cererea acestuia – pe Petru Balan, preot din RSS Moldovenească, rezultând următoarele aspecte:

Preotul respectiv a relatat patriarhului că în RSS moldovenească s-au deschis 450 de biserici și au mare nevoie de cărți bisericești în limba română. Totodată, a menționat că Biserica Ortodoxă exercită un rol tot mai important, în trezirea conștiinței poporului pentru unitate”. I-a solicitat, de asemenea, Patriarhului permisiunea să meargă la Mănăstirea Putna și să filmeze acest lăcaș de cult în scopul de a include cadrele respective într-un film artistic care va rula pe ecranele cinematografulor din RSS Moldovenească. Patriarhul Teoctist Arapasu a aprobat să fie filmată Mănăstirea Putna și i-a promis că va analiza posibilitatea punerii la dispoziție a unor cărți bisericești. În legătură cu cererile unor preoți din RSS Moldovenească de a li se pune la dispoziție materiale religioase de Patriarhia Bisericii Ortodoxe Române, a fost informat președintele Departamentului Cultelor pentru a se analiza oportunitatea onorării acestora.

Arhivele Naționale, Fond CC al PCR – Cabinetul Ion Dincă, dos. nr. 2/1989

SĂPTĂMÂNA ECONOMICĂ

22 septembrie

La Depozitul de paie al Întreprinderii de achiziții, desfacere și transport pentru industria chimică Variaș (jud. Timiș), la ora 13.15, a izbucnit un incendiu în care au ars aproximativ 400 tone de paie. Focul a fost lichidat de pompierii militari în circa șase ore.

23 septembrie

La stratul 3 din galeria de baza a abatajului frontal de la Întreprinderea minieră Uricani (jud. Hunedoara) s-a semnalat apariția de fum dens, indicând existența unui foc endogen. În zonă nu au fost concentrații periculoase de gaz metan. S-au luat măsuri de evacuare a minerilor și de închidere a

abatajului prin construirea unui dig de protecție, focul fiind stins. Activitatea de extracție în abatajul respectiv a fost continuată după stingerea focului, desfășurându-se pe baza unui program special aprobat de conducerea Combinatului minier Valea Jiului.

24 septembrie

La Sectorul minier Baia Nouă (jud. Mehedinți), în jurul orei 10:00, un muncitor în vârstă de 49 de ani a fost accidentat mortal de o surpare de rocă.

25 septembrie

De la trei turiști polonezi și un cetățean sirian (student la Facultatea de Medicină din București), depistați în municipiul Brașov când efectuau „acte de speculă și operațiuni interzise cu mijloace de plată străine”, milițienii au

confiscat 1.150 de dolari, 30 kg cafea și 55.700 de lei rezultați din activități considerate ilicite. Cei în cauză au fost sancționați contravențional.

26 septembrie

La CAP Hurezu Mare (jud. Satu-Mare) au fost sacrificate din necesitate 107 oi care s-au intoxicat cu lupin (plantă furajeră). Verificările întreprinse au stabilit că cei vinovați de îmbolnăvirea animalelor erau trei ciobani, care au scăpat oile pe o tarla cultivată cu lupin, unde acestea au pășunat. Se continuau cercetările pentru tragerea la răspundere a celor în cauză. Ciobanii urmau să cumpere 107 oi din sectorul particular, pe care trebuiau să le furnizeze CAP-ului.

ACNSAS,
Fond Documentar,
dos. nr. 8566, vol. 27

ECONOMISEȘTI și CITEȘTI!

BIBLIOTECA PENTRU TOȚI
O colecție de literatură românească

În fiecare miercuri, numai cu **JURNALUL NAȚIONAL** *10,9 LEI*

CEL MAI CITT ZIAR DE CALITATE

www.jurnalul.ro

Cărțile se distribuie la chioșcuri sau cu abonamentul Jurnalul PLUS și Jurnalul cu Carte.

ÎN TOAMNA LUI 1989, VESTUL NUMĂRA „BOBOCII” DEMOCRATIEI

(Urmare din pag. 1)

Dar liderii – șefii de stat și de guvern – nu au reușit să se pună de acord la cină, să obțină o concluzie comună. Așa că a avut loc o altă cină, după aceea, foarte confuză. Ca să înțeleagă toată lumea procedura, trebuie să spun că la cina oficială au loc, de fapt, două întâlniri: pe de o parte sunt șefii de stat și de guvern și de cealaltă parte, separat, sunt miniștrii de Externe. Apoi a avut loc o cină comună cu toată lumea, vreo 30 de persoane. Foarte confuze discuții. Îmi amintesc că intervenția decisivă a fost a Italiei, a premierului Giulio Andreotti. El însuși era la fel de prudent, poate chiar mai prudent decât ceilalți. Cu două luni înainte, fusese protagonistul unui incident, când spusese „Iubesc Germania atât de mult, încât prefer să existe două Germanii”. Dar la acel summit a afirmat că ar fi o greșeală ca Europa să nu transmită un mesaj de susținere față de o Germanie unită. A propus o formulă pentru comunicatul final și a avut o contribuție decisivă la încheierea cu succes a reuniunii. Astfel, s-a putut ieși la conferința de presă, unde s-a spus că Europa salută posibilitatea ca Germania să se reunifice. Îmi amintesc că în acele zile, nici măcar Kohl nu avea o idee foarte clară privind planificarea unificării. Abia în februarie 1990 s-a decis accelerarea procedurilor în așa fel încât unificarea să fie făcută înainte de împlinirea unui an de la căderea zidului. Un rol important l-a avut Gorbaciov, care a acceptat totul fără a crea probleme”, ne-a povestit de Michelis.

La mai puțin de o lună de la summit-ul extraordinar de la Paris, în România începea Revoluția. „Totul s-a întâmplat foarte repede în acea perioadă – Zidul a căzut în noiembrie,

brie, Ceaușescu, în decembrie... au fost cam cinci săptămâni de nebunie”, își amintește fostul ministru italian, completând că „era clar, atunci când a început schimbarea și zidul a căzut, că foarte curând se va schimba și situația din România”.

Ce se cunoștea în Italia despre Ceaușescu și România anului 1989? Cam totul, ne asigură Gianni de Michelis. Se știa că regimul său era cel mai dur din întregul bloc comunist. Cu toate acestea, la nivel politic, la Roma existau sentimente amestecate în ceea ce-l privea pe liderul de la București. „Ceaușescu încă era considerat cel mai antisovietic lider din zonă. Persistau amintirile despre momentul invadării Cehoslovaciei, când el fusese singurul care condamnase acel act”, spune fostul șef al diplomației de la Roma. În aceste condiții, nimeni nu știa, de fapt, cum se vor schimba lucrurile. „Există întrebarea dacă trecerea va fi la fel de «blândă» în România precum a fost în Germania, Bulgaria, Cehoslovacia și Polonia. Până la urmă, schimbarea a fost foarte violentă și, în același timp, a fost făcută din interior, de Securitate. Ei l-au doborât pe Ceaușescu pentru a se salva pe ei înșiși. La nivel oficial, de dragul evoluției, e mai bine să nu se știe exact ce s-a întâmplat”, este ipoteza lui de Michelis.

Italianul spune că el a fost primul-ministru străin care a venit în România după Revoluție, în ianuarie 1990. „Am venit la București aproape imediat după prăbușirea fostului regim. Ieri (9 septembrie, ziua desfășurării conferinței Institutului Aspen România, la București – n.r.) chiar m-am întâlnit cu omologul meu de la acea vreme, domnul Sergiu Celac. Era ministrul de Externe în Frontul Democrat pentru Salvare Națională. Îl uita-

În Vest, Nicolae Ceaușescu era cunoscut mai ales pentru condamnarea invaziei Cehoslovaciei din anul 1968 FOTO: Arhive Naționale

sem, iar ieri a venit la mine și ne-am reamintit unul de celălalt. „De altfel, despre vizita de atunci nu are multe amintiri. „Ce știu exact este că Bucureștiul era plin de semne de la gloanțe. Era încă Bucureștiul lui Ceaușescu. Iar scopul nostru era să facem tot posibilul ca situația din România să se îmbunătățească, să poată susține o tranziție foarte difi-

cilă.” O tranziție care s-a dovedit mult mai grea decât în Polonia, în Cehia sau în Ungaria. „Pentru că revoluția a fost din interiorul regimului, crearea unui nou sistem politic urma să ia ceva timp. Cred că principalul merit este al lui Ion Iliescu, pentru că a făcut posibilă o tranziție de succes către democrație, în ciuda tuturor dificultăților

și problemelor economice. A fost un factor solid care să coordoneze tranziția, deși era un om din regimul precedent. Pe de altă parte, după un regim ca cel al lui Ceaușescu, toți cei capabili să conducă nu puteau veni decât din interiorul fostului regim. Alții nu existau, nimeni altcineva nu știa să conducă un sat, o economie.” Gianni de Michelis este de părere că, 20 de ani mai târziu, se poate spune că modelul românesc al tranziției a fost mai de succes decât în alte țări și că exemplul Poloniei, unde, spune el, „în acest moment, vedem că nu mai există stânga politică. Panorama politică este foarte instabilă unde, de o parte, sunt frații Kaczynski și, pe de altă parte, centrul-dreapta.”

Trecerea a două decenii de la toamna lui 1989 este, pentru fostul ministru italian, un moment de bilanț unde nimeni nu iese pe plus. Asta pentru că, așa cum a spus încă de la începutul discuției, liderii aceluia moment nu au avut suficientă luciditate pentru a gestiona corect răscrucea. „La acea vreme, nu am înțeles două lucruri. Unu – când vechea lume se prăbușește, o alta trebuie construită în loc; o altă ordine a lumii, un alt echilibru, o nouă infrastructură a lumii. Iar trecerea tuturor la un regim democrat nu a fost automată, cum am crezut pe atunci. Și, în nici un caz, nu a fost ireversibilă. În ceea ce privește economia de piață, erau necesare reguli noi. Ce am făcut noi a fost să folosim tot mecanismele din perioada Reagan și Thatcher. Mecanisme care au fost bune pentru vechea ordine, cea de dinainte de 1989, dar nu pentru anii care au urmat. Din acest motiv, în 20 de ani am fost forțați să descoperim ce nu am înțeles, iar lecțiile au fost foarte dure”, spune Gianni de Michelis.

Irina CRISTEA

DIN PRESA INTERNAȚIONALĂ

Critici contra României la Consiliul Europei

Le Monde din 26 septembrie 1989 scria despre inițiativa Consiliului Europei de a pune la punct un program de sprijinire alimentară a României și de asistență a Guvernului maghiar, care se confrunta cu un flux masiv de refugiați români.

„Adunarea parlamentară a Consiliului Europei (care reunește 23 de țări europene), în sesiune la Strasbourg, a invitat marți, 26 septembrie, țările membre să «aplice toate sancțiunile necesare» împotriva Guvernului român, din cauza «încălțării drepturilor omului». Parlamentarii au condamnat totodată modul de acțiune al poliției politice române, în special împotriva minorității maghiare și țigănești, și și-au reafirmat «opoziția» cu privire la planul președintelui Ceaușescu de sistematizare a teritoriului.

Adunarea are în vedere, printre altele, punerea la punct a unui program de ajutor alimentară pentru populația României și de asistență a Guvernului maghiar pentru primirea refugiaților români.

În cursul dezbaterilor, un parla-

mentar ungar (Ungaria, Polonia și Iugoslavia au obținut în mai, anul acesta, statutul de invitați speciali) a subliniat că problema minorităților nu este decât vârful aisbergului în ceea ce privește încălcarea drepturilor omului în România și în Bulgaria.”

Adunarea parlamentară a cerut Bulgariei să „pună capăt politicii de asimilare forțată a musulmanilor, care este principala cauză a actualului exod”, și a cerut și autorităților turce să evite „transmiterea de informații cu elemente de propagandă către minoritatea turcă din Bulgaria”.

Potrivit raportului prezentat parlamentarilor, numărul imigranților musulmani sosiți în Turcia de la începutul exodului, luna mai a acestui an, a depășit 300.000. Textul adoptat marți invită statele membre să promoveze începerea de negocieri între cele două țări, Bulgaria și Turcia.

vremea

În țară, vremea a fost normal de caldă pentru această dată. Cerul a fost temporar noros și izolat a plouat. Temperaturile maxime au fost cuprinse între 15 și 25 grade, iar cele minime între 4 și 14 grade. Dimineața, pe alocuri s-a produs

ceată. În București, vremea a fost normal de caldă pentru această dată. Cerul variabil. Vântul a suflat slab până la moderat. Temperatura maximă a fost cuprinsă între 22-23 grade, iar cea minimă, nocturnă, între 11-12 grade.

SUGESTII, SESIZĂRI, RECLAMAȚII

Inginer sancționat de cinci ori pentru gropi lăstate în asfalt

Abonatul Theodor Dobrin, domiciliat în orașul Brezoi, str. Panduri nr. 13, s-a găsit în evidențele IRE Vâlcea – CDEE Exterior, la data de 30.08.1989, cu două facturi restante, în valoare totală de 1.420,80 lei. Neplata uneia a atras calcularea unor penalizări, conform prevederilor HCCM nr. 2763/1968. În baza aceluiași HCM, întrucât abonatul a dat dovadă de rea credință în achitarea contravalorii energiei electrice furnizate, s-a procedat la sistarea livrării ei prin debransarea abonatului de la stălpul de curent electric. Susținerile acestuia că s-au încasat sume mari nu se justifică, deoarece el

dispune de două aparate electrice, aragaz și boiler, televizor etc. Totuși, la sesizarea lui CDEE Exterior Vâlcea a hotărât schimbarea contorului electric, în prezent acesta fiind înlocuit. În ceea ce privește doleanța abonatului de a fixa un punct de încasare a energiei electrice în orașul Brezoi, în urma analizei efectuate la nivelul IRE Vâlcea și CDEE Exterior Vâlcea, s-a dispus ca o zi pe săptămână, prin casierii încasatori să se organizeze încadrarea la punct fix a energiei electrice, pentru abonatii din orașul Brezoi și zonele limitrofe. Răspunsul vine din partea IRE Vâlcea.

...

DPMOS Cluj: Ca urmare a examinării Dvs. de către comisia Județeană de Expertiză Medicală și Recuperare a Capacității de Muncă, s-a concluzionat că invaliditatea s-a menținut neschimbată de la data încadrării cu gradul doi, adică a existat și în lunile puse în discuție – mai, iunie, iulie 1988 – motiv pentru care vi se vor trimite drepturile de pensie neincasate anul trecut. I se răspunde lui Gherasim Crișan, din Cluj-Napoca.

...

Solicat sprijin pentru eliminarea gropilor și tasării apărute în arterele de lăgătură cu Bd.

Constantin Brâncoveanu. Consiliul Popular al sectorului 4 îi comunică potentului Thoma Stănescu din București, Str. Lamotești nr. 1, Sector 4, că nerespectarea de către executant a condițiilor impuse de autorizația de construcție a lucrării de termoficare a atras în seama șefului de brigadă, ing. Dan Cristescu, un număr de cinci sancțiuni contravenționale, conform prevederilor HCM nr. 2490/1989, cu câte 2500 lei fiecare. Totodată, s-a intervenit în scris, la conducerea Întreprinderii Antrepriză Construcții Edilitare și Drumuri și CAGCM-CPMB.

anunțuri

CERERI ȘI OFERTE DE SERVICIU
Caut persoană pensionară pentru supraveghere fetiță de 4 ani, zona lan-cului.

Bumbăcăria Românească Jilava, Strada Gării nr. 112, Sector 4, încadrează: macaragii, fochiști, zidari, zugravi-vopsitori, tâmplari, ajutor maștri filatori, filatoare, paznici, pompieri, electricieni, muncitori necalificați, cu domiciliul stabil în București sau Ilfov. Condițiile de încadrare sunt cele prevăzute de Legea 12/1971.

Centrul de Calcul al Ministerului Industriei Electrotehnice, cu sediul în București, Calea Victoriei nr. 133, Sector 1, încadrează următoarele categorii de personal, în condițiile Legii 12/1971: analiști, programatori, ingineri de sistem simpli și principali, analist – programator, tehnician aprovizionare, merceolog, controlor date, operator perforare.

VÂNZĂRI

Vând videorecorder Toshiba V83 W,

performanțe deosebite. Aștept provincia.

Vând videorecorder JVC, telecomandă infraroșii, Elcrom în garanție, fototapet impresionant, ceas mână automatic, obiecte sanitare, cergi lână, arzător gaze, infraroșii, obiecte îmbrăcăminte.

Vând pian digital PCM Tehnics, sintetizator Korg MS-20 și toboșar electronic Vermona ER-9 stereo.

Vând canapea extensibilă, fotolii, hol, birou, bicicletă Pegas, casetofon MK, 20.

CUMPĂRĂRI

Cumpăr videorecorder JVC, Panasonic, Akai, Sharp sau Sanyo D-500 model 1989 deosebit, cu performanțe digitale, sigilat.

Cumpăr motor Opel 1700 nou sau piese schimb reparația l.

Cumpăr casă, gen vilă, 4-6 camere, depinde de, la curte, cu gaze sau încălzire proprie, zonă muntoasă, de preferință Breaza, Cheia, Bușteni.

tv 26 septembrie 1989

19:00 Telegenral

19:25 Să trăim și să muncim în spiritul normelor eticii și echității socialiste

O îndatorire patriotică: întărirea și apărarea proprietății socialiste

Redactor Emilia Diaconu

19:45 În dezbateri: Documentele pentru Congresul al XIV-lea al Partidului Comunist Român

Centrele de creație și cultură socialistă, „Cântarea României” pentru tineret – tribune ale educării patriotice, revoluționare a tinerei generații

Redactor Cristian Unteanu
20:05 Industria – programe prioritare

În spiritul sarcinilor subliniate de

tovarășul Nicolae Ceaușescu

Constituirea stocurilor de cărbune pentru termocentrale

Redactor George Radu Serafim

20:25 Teatru tv

Freziile nu înfloresc în iulie

În distribuție: Cristina Deleanu,

Eugenia Maci, Valeriu Dogaru, Sorin

Medeleni, Liana Mărgineanu, Vale-

ria Gagealov

Regia artistică Eugen Todoran

21:25 Din frumusețile patriei

Frumoasele plajuri românești

Producție a Studioului de Film TV.

Documentar de Alexandru Satmari

21:50 Telegenral

22:00 Închiderea programului

amintiri

Tehnice

ORIZONTAL: 1) Ansamblu de țevi sudate. 2) Situat într-o singură direcție. 3) Lipsă de flexibilitate. 4) În brevet – Mașină folosită în industria morăritului. 5) Mică piesă de conexiune – Primele emoții! – Cap de primus! – Ulei de ienupăr – Măsură agrară. 7) Metal dur în stare nativă – Plîn (fig.). 8) Final la șah – Bine realizat. 9) Grafit. 10) Monedă romană – Sol.

VERTICAL: 1) Agregat alcătuit dintr-o pompă și o turbină. 2) Mandrine pentru struguri. 3) Linie de îndoire executată prin presare – Cu dinți. 4) Stradă rurală. 5) Cutie – Linii arcuite. 6) A sta suspendat – În geam! 7) A optă literă în alfabetul grecesc – Bare de fier. 8) Dorință de mai bine – Îndată (inv.). 9) Rationament (abr.) – Automobil. 10) Unealtă aschietoare – Veche unitate de măsură pentru greutate.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
2									
3									
4									
5									
6									
7									
8									
9									
10									

Dicționar AES, ASI

Informația Bucureștiului, 1989